

Fővárosi Ítéltábla
5.Pf.20.052/2019/11/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gálfi Marianna ügyvéd által képviselt I. rendű felperes neve (**I. rendű felperes címe**) I. rendű és II. rendű felperes neve (**II. rendű felperes címe**) II. rendű felperesnek - a Lajer Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lajer Zsolt ügyvéd) által képviselt I. rendű alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű és a ... kamarai jogtanácsos által képviselt II. rendű alperes neve (**II. rendű alperes címe**) II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2018. október 18. napján meghozott 28.P.20.152/2017/35. számú ítélete ellen az I-II. rendű felperes részéről 36. és 37. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és a II. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg személyenként 15 napon belül az I. rendű alperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint, a II. rendű alperesnek pedig 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget és térítsenek meg az államnak külön felhívásra ugyancsak személyenként 240.000 (kétszáznegyvenezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek keresetükben kérték a bíróságtól, hogy kötelezze az I. rendű alperest, hogy adja ki az ... szám alatti ingatlanra bejegyzett jelzálog törlése iránti engedélyt. Kérték továbbá, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest, hogy az I. rendű felperes lakás-előtakarékossági számláiról a II. rendű alperes által átutalt összesen 5.387.516 forintot fizesse vissza a II. rendű alperesnek. Kérték annak megállapítását, hogy nincs további kötelezettségük a kölcsönszerződés alapján. Előadták, hogy az I. rendű felperes 2008. május 27. napján két lakás-előtakarékossági szerződést kötött a II. rendű alperesnél, amelyek alapján az I. rendű felperes havonta mindkét betétszámlára 20.000 forint megtakarítást helyezett el. Az egyik szerződés kedvezményezettjeként a II. rendű felperest jelölték meg. Az I. rendű felperes 2008. június 12. napján „Páros hitel” elnevezésű, jelzáloggal biztosított, szabad felhasználású, deviza alapú kölcsönszerződést kötött az I. rendű alperessel, amelynek fedezete a két lakás-előtakarékossági szerződés volt.

Az alperesek kérték a felperesek keresetének elutasítását.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperesek keresetét elutasította. Megállapította, hogy az I. rendű felperes és a II. rendű alperes között két lakás-előtakarékossági szerződés jött létre, amelyek alapján a II. rendű alperes lejáratkor a megtakarítások kamattal és állami támogatással növelt összegét az egyik szerződés esetében az I. rendű alperesnek, míg a másik szerződés esetében a II. rendű felperesnek volt köteles kifizetni. Az I. rendű felperes és az I. rendű alperes között engedményezési szerződés jött létre, amely szerint a lakás-előtakarékossági szerződés alapján járó megtakarítás összegét az I. rendű felperes az I. rendű alperesre engedményezte, és ehhez a II. rendű felperes hozzájárul. Az I. rendű felperes és az I. rendű alperes között hitel- és kölcsönszerződés jött létre, amely alapján az I. rendű alperes a kölcsönösszeget devizában tartotta nyilván és forintban folyósította az I. rendű a felperes részére. A kölcsönszerződés alapján a lakás-előtakarékossági szerződés futamideje alatt kizárólag a kamatokra terjedt ki az I. rendű felperes fizetési kötelezettsége, azt követően a megtakarított összeget a II. rendű alperes volt köteles az I. rendű alperes felé megfizetni az engedményezési szerződés alapján, és ezzel az I. rendű felperes tőketartozását csökkenteni, akinek csak az elszámolás után fennmaradó tőketartozás kellett teljesítenie.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy miután a lakás-előtakarékossági szerződésekből eredő követelés a II. rendű felperes hozzájárulásával engedményezésre került, a II. rendű felperes és az alperesek közötti jogviszony nincs, ezért a jogvita elbírálásához jogi érdeke sem fűződik. A II. rendű felperes ezért sem a szerződés érvénytelenségének, sem a szerződés teljesítésének tárgyában nem rendelkezik keresetelési joggal, így keresete alaptalan.

Az elsőfokú bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy az I. rendű alperes 2015. június 24. napján kelt nyilatkozata érvényes-e, illetve amennyiben igen, úgy milyen joghatás kiváltására alkalmas. Megállapította, hogy az I. rendű alperes mind a nyilatkozat kiállítása előtt, mind azután folyamatosan arról értesítette az I. rendű felperest, hogy tartozása áll fenn. Az I. rendű alperes ebben az időszakban váltotta át forintra a devizában nyilvántartott követeléseket, ezért az értesítések kiadásakor felmerülhettek adminisztrációs hibák. Az I. rendű alperes csak tévedésből küldhetett a kölcsöntartozás visszafizetését igazoló okiratot, miközben egyébként tartozást tartott nyilván az I. rendű felperesnél. Mivel az I. rendű felperes ténylegesen nem fizette meg a hitelszámlán fennálló tartozását, erről saját magának is tudnia kellett, ezért fel kellett volna ismernie a nyilatkozatban lévő tévedést. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. rendű alperes a nyilatkozat kiállításakor tévedésben volt és e nyilatkozatát sikerrel támadta meg, a nyilatkozatban foglaltak semmisék, azokra jogot alapítani nem lehet.

Az elsőfokú bíróság ezt követően a felperesek érvénytelenségi keresetét vizsgálta. Megállapította a kölcsönkérelem adatai alapján, hogy az I. rendű felperes maga kérte a svájci frank alapú kölcsön folyósítását, amelyből az következik, hogy tudatában volt annak, hogy svájci frank alapú és forint alapú kölcsönt is igényelhet. Az I. rendű alperes a szerződés megkötésekor teljes körűen tájékoztatta az I. rendű felperest az árfolyamváltozásból eredő kockázatokról. A kölcsönszerződés is egyértelműen rögzítette, hogy a kölcsön deviza alapú. A szerződést az I. rendű alperes a jogszabályi kötelezettsége alapján forintkölcsönné alakította, azonban az I. rendű felperes rendelkezése alapján visszaállította a svájci frank alapú elszámolást. Az üzletszabályzat III.22.1. pontja alapján az I. rendű felperes egyoldalú nyilatkozatával forint devizanemre is átválthatta kölcsöntartozását, amely lehetőségre az I. rendű alperes a kockázatteljáró nyilatkozatban külön felhívta a figyelmet. Az I. rendű felperes azonban nem élt ezzel lehetőséggel. Az üzletszabályzat idézett rendelkezéséből az is következik, hogy az árfolyamkockázat ténylegesen nem terhelte az adóst. Az elsőfokú bíróság ilyen körülmények között arra következtetett, hogy a kölcsönszerződés bármely okból fennálló semmissége miatti hatályossá nyilvánítás esetén a kölcsöntartozást svájci frank alapon kell elszámolni. Mindezek mellett nincs relevanciája az egyes érvénytelenségi okok fennállásának, mert egyik sem eredményezheti azt, hogy a felperes kibújjon a maga által kért és tudatosan vállalt árfolyamkockázat következményei alól. A deviza alapú elszámolás mellett nem foghat helyt az I.

rendű felperes azon állítása, miszerint a kamatkövetelések egy részének megfizetésével szabadulhatna a teljes kölcsönkötelezettség alól, és mind az ingatlan tehermentesítését, mind pedig megtakarításai visszafizetését sikerrel követelhetné. Az elsőfokú bíróság megjegyezte továbbá, hogy a Ptk. 5. §-a nem tartalmaz érvénytelenségi okot, így a zálogszerződés ezen jogszabály alapján sem lehet érvénytelen. Az I. rendű felperes nem adta elő ténybeli alapját annak a hivatkozásának, hogy megtevesztették volna a biztosítéki szerződés jellegét illetően. Az I. rendű felperes ugyanakkor már a szerződés címe alapján következtethetett volna arra, hogy önálló zálogjogot alapítanak, így nem lehetett tévedésben. Tévedése egyébként is csak jogi kérdésben való tévedés lehetne, és lényegtelen az a különbség, hogy jelzálogjogot vagy önálló zálogjogot alapítottak-e, mivel csak a szerződés biztosítéki jellegének van jelentősége. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy téves az a felperesi hivatkozás, amely szerint az üzletszabályzat nem tette volna lehetővé az engedményezési szerződések megkötését, ezért azok semmisnek lennének. Az üzletszabályzat nem jogszabály, és nem is tiltja az engedményezést.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérték az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását. Előadták, hogy az elsőfokú bíróság által feltárt tényállás nagymértékben hiányos és téves, az abból levont jogi következtetés is téves, és az elsőfokú bíróság eljárási hibát követett el az I. rendű alperesi nyilatkozat semmisségének megállapítását illetően. Másodlagosan kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperesi keresetnek helyt adó döntés meghozatalát, azaz az I. rendű alperes kötelezését a perbeli ingatlanra bejegyzett jelzálogjog törlése iránti engedély kiadására, valamint a lakás-előtakarékossági számláról a II. rendű alperes által átutalt összesen 5.387.516 forint visszafizetésére, és ezzel a felperesi lakástakarék-betét helyreállítására, valamint annak megállapítására, hogy mind a kölcsönszerződés, mind a jelzálogszerződés érvénytelen, ezért a kölcsönszerződés alapján a felpereseknek további kötelezettsége nincs.

A felperesek előadták, hogy az alpereseket teljes körű tájékoztatási kötelezettség terhelte a „Páros hitel” konstrukció megkötése előtt, amit az alperesek elmulasztottak. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a szerződés megkötésének folyamatát, az alperesek megelőző eljárását, a tájékoztatási kötelezettség teljesítését, illetve annak elmulasztását, és a hitelkonstrukció jogellenességét sem. Az elsőfokú bíróság nem értékelte a betétek kiutalásának jogellenességét. Az elsőfokú bíróság alapvető tévedése, hogy a felperesek egymástól független szerződéseket kötöttek az alperesekkel, mivel a „Páros hitel” konstrukció, a lakástakarék-szerződés és a kölcsönszerződés egyetlen fogyasztói pénzügyi termék, amelyben a lakástakarék-betét és a szabad felhasználású hitel egymás feltételezi. A hitelkérelem benyújtásának feltétele az F-szerződés megkötése volt. Ebben a konstrukcióban hitelképesség-vizsgálat nem történt. Nem helytálló az elsőfokú bíróság megállapítása, amely szerint a felperesek határozottan svájci frank alapú kölcsön kértek volna. Ezzel kapcsolatban a felperesek tájékoztatást nem kaptak, a hitel összege mind az átadás-átvételi lapon, mind a hitelkérelem-adatlapon forintban szerepel. A felperesek a kölcsönszerződés tartalmát előzőleg nem ismerhették meg. A kölcsön- és a betétszerződés alapvető feltételei egymásnak ellentmondóak, lényeges hibákkal bírnak. A kölcsönszerződés és a lakás-előtakarékossági szerződés futamideje egymástól eltér. A szerződések nem tartalmazzák, hogy milyen árfolyamon kerül átváltásra törlesztésnél a betétszerződés összege. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy az I. rendű alperes által kiállított „nullás” jognyilatkozat érvénytelen lenne. A nyilatkozat alapján a felperesek joggal feltételezhatték, hogy tartozásuk a továbbiakban nem áll fenn. Téves tehát az elsőfokú ítélet megállapítása, amely szerint az I. rendű alperes a nyilatkozat megtételekor tévedésben volt, és e nyilatkozatát sikerrel támadta, ezért a nyilatkozatban foglaltak semmisek. Az a megállapítás sem helytálló, amely szerint a felperesek felismerhették volna az I. rendű alperes tévedését, hiszen a felperesek ekkor a kölcsön összegénél már lényegesen többet fizettek vissza. A felperesek által

benyújtott kimutatás alapján a nyilatkozat kiadásakor a felperesek a 6 millió forintos kölcsönre már 3.683.839 forinttal többet fizettek vissza. A II. rendű alperes figyelmen kívül hagyta az I. rendű alperes nyilatkozatát és a 8 éves határidő lejárta előtt átutalta a betétek összegét, így az alperesek a betéteket azok társadalmi rendeltetésével és lakástakarék-pénztári törvénnyel ellentétesen használták fel.

A kockázat feltárásával kapcsolatban a felperesek előadták, hogy az alperesek nem készítettek személyre szabott kockázatelemzést, a kockázatteltérő nyilatkozatot a szerződés megkötése előtt sem szóban, sem írásban nem ismertették a felperesekkel. A „Páros hitel” nem szokásos hiteltípus, ezért a Ptk. 205. § (5) bekezdése alapján a felpereseket külön tájékoztatni kellett volna a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő feltételekről. A teljes árfolyamkockázat fogyasztóra történő terhelése jogellenes. A felperesek nem voltak tisztában azzal, hogy a lakástakarék-betétekre befizetett összeg nem csökkenti a kölcsön összegét, függetlenül attól, hogy a betét átutalása mikor történik. A felperesek a szerződés forintosítását a forintosítási törvény alapján nem kérték annak kedvezőtlen feltételei miatt. Az I. rendű alperes kiadta a „nullás” nyilatkozatot, így a kölcsön devizára történő visszaváltására már nem lett volna lehetősége. Az elsőfokú ítéletben foglalt megállapítással szemben a felperesek nem kérték a hitel devizára való visszaváltását, a felperesek csak arról értesítették az I. rendű alperest, hogy nincs közöttük érvényes szerződés. A felperesek a kölcsönt nem devizában, hanem forintban kapták meg, így az I. rendű alperesnél nem keletkezett árfolyamkockázat. A szerződés érvénytelenségének megállapítása és az eredeti állapot helyreállítása esetén a tartozás a 6 millió forint tőke és annak kamata lenne, ebben az esetben az alpereseknek lenne visszafizetési kötelezettsége. A felperesek előadták, hogy államilag támogatott hitel csak forint hitel lehet, ehhez képest a szabad felhasználású deviza alapú kölcsön államilag támogatott lakástakarék-betéten alapult. A kölcsönszerződés lényeges hibában szenved, a feltételek a THM-et tévesen tartalmazzák, nincs feltüntetve, hogy a kamat állandó vagy változó, továbbá a szerződés nem tartalmazza a futamidő utolsó két évére vonatkozó konkrét feltételeket. A felperesek a kölcsönszerződés 3.2. pontját úgy értelmezték, hogy a kölcsön tőkeösszegének megfizetésére a lakás-előtakarékossági szerződés szerinti összeg szolgál, és ezzel a teljes hiteltartozás visszafizetése megtörténik. Az engedményezési szerződés ellentétes a lakástakarék-pénztárról szóló törvénnyel és az F. üzletszabályzatával. A lakástakarék-pénztári betét bankra történő engedményezését maga a Ptk. 328. § (2) bekezdése zárja ki. A felperesek hangsúlyozták, hogy a II. rendű alpereshez előtörlesztési kérelmet nem nyújtottak be. Kifogásolták, hogy az I. rendű alperes konkrét elszámolást a törlesztésről nem küldött, így nem lehet tudni, milyen átváltási árfolyamot használt. Téves az elsőfokú ítélet megállapítása, amely szerint az ügyfél meghatározhatta, hogy mikor szeretné átváltani a kölcsön devizanemét forintra. A futamidő alatt éves periódusonként, éves fordulónappal egyszer váltható át a forintra a kölcsön. Erre a szokásostól eltérő feltételre az alperesek nem hívták fel a figyelmet. Az üzletszabályzat III.22.1. pontja szerinti forintosítási lehetőség önmagában is megdőlt, semmis feltétel. Forintosítás esetén a valójában fiktív deviza ügylet során az I. rendű alperes nem az alacsonyabb vételi árfolyamot, hanem a magasabb deviza eladási árfolyamot alkalmazza. A szerződés mindenképpen magán viselte az árfolyamkockázatot. Az ügyfél nem dönthetett szabadon, hogy mikor szeretné átváltani a kölcsönt forintra, és milyen tartalmú szerződésre. Az első átváltási lehetőség csak 2009-ben adódott, amikor a svájci frank árfolyama már megnőtt. A felperesek eddig 12 millió forintot fizettek meg, a legutóbbi értesítő szerint a fennálló tartozásuk több mint 6 millió forint, amelyből következően a 6 millió forintos kölcsönre több mint 18 millió forintot kellene visszafizetni, amely feltűnően értékaránytalan, uzsorás szerződésnek minősül, ezért a Ptk. 202. §-a, 200. § (2) bekezdése és 234. § (1) bekezdése szerint semmis. Az elsőfokú bíróság tévesen foglalt állást a II. rendű felperes keresetjogi jogát illetően, mert a „Páros hitel” egyetlen pénzügyi konstrukció, a betétszerződés és a kölcsönszerződés egy pénzügyi termék két része, ezért a II. rendű felperesnek jogi érdeke fűződik a jogellenes szerződések, ideértve az engedményezési szerződések semmisségének megállapításához, ezért

kereshetőségi joga fennáll. A felperesek hivatkoztak továbbá arra, hogy a zálogszerződés címe nem mutat rá a jelzálogjog és az önálló zálogjog között különbségre. Az alperesek az önálló zálogjog alapításával túlzott előnyt kötött ki a felperesekkel szemben.

A felperesek fellebbezés-kiegészítésükben kiemelték, hogy az elsőfokú bíróság nem dönthetett volna ítéleti rendelkezéssel az I. rendű alperes 2015. június 24. napján kelt nyilatkozata semmisségéről. Az I. rendű alperes a nyilatkozatával szemben kifogást érvényesített, amely legfeljebb a kereseti kérelem részbeni elutasítását eredményezheti, a semmisség ítéleti megállapítását nem, ezért kérték az ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezését. Előadták továbbá, hogy a kölcsönszerződés forintra való átváltását azért sem kérték, mert álláspontjuk szerint ekkor már nem volt közöttük érvényes szerződés.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesek perköltségben való marasztalását. Az I. rendű alperes az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait változatlanul fenntartotta. Előadta, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó alperesi tájékoztatás minden szempontból megfelelt az EUB C-51/17. valamint C-227/18. számú ítéletében támasztott feltételeknek. Az I. rendű alperes hivatkozott a Kúria Konzultációs Testületének 2018. október 10. napján megtartott ülésén felvett Emlékeztetőre, amely szerint az EUB ítéletei a Kúria eddigi gyakorlatát erősítették meg. A Konzultációs Testület 2019. április 10. napján megtartott üléséről készült Emlékeztetőre utalással kifejtette, hogy az I. rendű felperesnek a kölcsönszerződés aláírásáig elegendő idő állt rendelkezésére, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatot tanulmányozza. Az I. rendű alperes hangsúlyozta, hogy a felpereseknek tudniuk kellett, hogy tartozásuk fennáll, hiszen az I. rendű alperes nem fizette meg a kölcsönszerződésből eredő tartozását, illetve a tartozás tényéről és összegéről az I. rendű alperes folyamatosan tájékoztatást adott.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesek perköltségben való marasztalását. Előadta, hogy az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait változatlanul fenntartja. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást feltárta, a megállapított tényekből okszerű következtetést vont le, és érdemben helyes ítéletet hozott. Előadta, hogy az üzletkötője a szerződéskötést megelőzően teljes körű tájékoztatást nyújtott a felperesek részére. Előadta továbbá, hogy a II. rendű alperes a felperesek részére a lakás-előtakarékossági szerződések létrejöttét megfelelően igazolta vissza, a levélben foglalt 96 hónapos megtakarítási idő a 93 hónapos minimális megtakarítási idő és a 3 hónapos kiutalási időszak összegéből adódik. A felperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy az engedményezési szerződés ellentétes lenne a lakás-takarékpénztárról szóló törvénnyel, illetve a II. rendű alperes üzletszabályzatával. A perbeli hitelkonstrukció mind a II. rendű alperes Általános Szerződési Feltételei (ÁSZF), mind a lakás-takarékpénztárról szóló 1996. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Lpt.) alapján jogszerű. Az ÁSZF 25. § (4) bekezdése alapján a szerződéses összeg lakáscélra nyújtott hitel biztosítékeként engedményezhető. Az Ltp. 8. § (1) bekezdés d) pontja értelmében lakáscélú felhasználásnak minősül az ilyen célra pénzügyi intézménytől felvett kölcsön teljes vagy részleges kiváltása is. Az Ltp. 24. § (7) bekezdése szerint az ügyfél a betéti számlán jóváírt állami támogatás és a betéti kamat igénybevétele nem lakáscélú felhasználás esetén is jogosult, ha a megtakarítási idő elérte vagy meghaladta a nyolc évet. Ebből következően a lakás-takarékpénztárnál elhelyezett és állami támogatással növelt összeg 8 éves idő után szabadon, igazolási kötelezettség nélkül felhasználható. A perbeli lakás-előtakarékossági szerződések vonatkozásában a megtakarítási időszak 2016. február 1. napján lezárult, ezt követően a II. rendű alperes a kézhez vett hitelintézeti igazolások alapján a vonatkozó szerződési rendelkezéseknek megfelelően eljárva a betétek összegét kifizette az I. rendű alperes részére. Mindezek alapján

megállapítható, hogy a kifizetés nem jogalap nélkül történt.

A felperesek az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében tett nyilatkozatukban fenntartották a tájékoztatási kötelezettség hiányára, illetve nem megfelelő voltára, ennek részeként az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség elmulasztására vonatkozó fellebbezési érvelésüket. Hangsúlyozták, hogy esetükben nem áll fenn a 2/2014. polgári jogegységi határozatban foglalt feltétel, amely szerint az árfolyamkockázatot kedvezőbb kamatmérték ellensúlyozta volna. A perbeli kölcsönszerződésnél nem kérhető számon fogyasztó általános tájékozottsága és észszerű figyelmessége, mert az általános ismeretek szerint kölcsönnek tőketörlesztéses jellegűnek kellett volna lennie, amely esetben a felperesek nem szenvedtek volna ekkora árfolyamvesztést. Az I. rendű alperes tájékoztatása nem felelt meg a magyar és uniós jogszabályokban, valamint az EUB és a Kúria határozataiban foglalt követelményeknek. A tájékoztatás sem formai, sem tartalmi elemeiben nem volt megfelelő ahhoz, hogy a felperesek tájékozott és megalapozott döntést hozzanak. Az I. rendű alperes nem adott tájékoztatást az árfolyam-változás mértékéről és arról, hogy az korlátlan is lehet. A Kúria Konzultatív Testületének állásfoglalása szerint a tájékoztatás akkor megfelelő, ha abból kitűnik, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyam-változásnak nincs felső határa, illetve hogy az árfolyam-változás lehetősége valós. Az I. rendű alperes az árfolyamkockázat mibenlétét, annak gazdasági következményeit nem tárta fel világosan és egyértelműen. A hitelszerződés létrehozását célzó okiratból az sem derül ki egyértelműen, hogy a hitel deviza alapú lesz.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperesek fellebbezése alaptalan.

Az ítéltábla a felperesi fellebbezés alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy indokolt-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a Pp. 252. § (2) vagy (3) bekezdése alapján. Az elsőfokú eljárás során lényeges eljárási szabálysértés nem történt, a lefolytatott bizonyítási eljárás kiegészítése nem szükséges, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem volt sem ok, sem lehetőség.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból azonban az ítéltábla mellőzi az elsőfokú ítélet 5. oldalának utolsó bekezdésében írt, a perbeli kölcsönszerződés „visszadevizásítására” vonatkozó megállapítást. Az I. rendű alperes 2015. június 10. napján kelt és 23/A/1. alatt csatolt levele szerint az felperesnek a forintosítás mellőzése iránti kérelme elkésettség miatt nem teljesíthető, így a kölcsönszerződés a törvény erejénél fogva forint alapú szerződéssé alakult át. Ehhez képest ugyanakkor tény, hogy az I. rendű alperes ezután több olyan kimutatást is küldött az I. rendű felperesnek, amelyben a felperesi tartozás svájci frankban szerepel. A periratokból tehát a kölcsönszerződés jelenlegi devizaneme nem állapítható meg egyértelműen, ez azonban a per eldöntése szempontjából nem is bírt jelentőséggel.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, annak jogi indokait az alábbiak szerint pontosítja.

Az elsőfokú bíróság a felperesek többször módosított kereseti kérelmének petitumát a Pp. 3. § (1) bekezdése alapján helyesen értelmezte és az ítéletében helyesen rögzítette. A felperesek az elsőfokú eljárás során többször is állították a perbeli szerződések érvénytelenségét, ezt a hivatkozást azonban nem kellett önálló, az egyéb kérelmekkel halmazati viszonyban álló kereseti kérelemnek tekinteni. Az elsőfokú bíróság helyesen minősítette az érvénytelenség körében a felperesek által előadottakat

az egyéb kereseti kérelmek alátámasztását szolgáló érvelésként. A felperesek a kereseti kérelmeiket kifejezetten az I. rendű alperes 2015. június 24. napján kelt nyilatkozatára alapították azzal, hogy az a jelen perben eredetileg előterjesztett érvénytelenségi kereset elismerését jelenti, és amelyből arra következtek, hogy a kölcsönszerződés érvénytelensége folytán a felpereseknek további tartozása nem áll fenn. Ebből következően kérték a zálogjog törlését és a II. rendű alperes szerződésszegő pénzügyi teljesítésének visszatérítését. A kölcsönszerződés érvénytelensége tehát a felperesek kereseti kérelmének ténybeli alapját képezte. A kereset elbírálása során ugyanakkor csak azokat az érveléseket kellett érdemben vizsgálni, amelyek az így értelmezett kereseti kérelem teljesítésének alátámasztására alkalmasak voltak.

Az ítéletábra ezért a felperesi kereset alapján azt vizsgálta, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani az I. rendű alperes 2015. június 24. napján kelt nyilatkozatának. A nyilatkozatban az I. rendű alperes elismerte, hogy a kölcsönszerződés annak teljesítése folytán megszűnt, az I. rendű felperest a kölcsönszerződés alapján további kötelezettség nem terheli. A nyilatkozat tartalmát a Ptk. 207. § (1) bekezdése szerint kellett értelmezni. Az I. rendű alperes magatartásának értékelésekor nem lehetett figyelmen kívül hagyni, hogy az I. rendű alperes a per során végig a kereset elutasítását kérte, és a nyilatkozatban nem szerepel utalás a felek közötti peres eljárásra, sem a felperes perbeli követeléseinek elismerésére. A nyilatkozat tartalmát tehát nem lehet úgy érteni, hogy az I. rendű alperes a perbeli igényt ismerte volna el. Ez a szerződési nyilatkozat olyan egyoldalú nyilatkozatnak minősül, amely a Ptk. 199. §-ára figyelemmel nem támadható meg, a szerződésre vonatkozó szabályok ugyanis csak azokra a szerződési nyilatkozatokra irányadók, amelyekből szolgáltatásra vonatkozó jogosultság vagy kötelezettség keletkezik. A perbeli nyilatkozatból azonban ilyen jogosultság vagy kötelezettség nem következik, ezért nem vonatkoznak rá a szerződés megtámadhatóságát lehetővé tevő szabályok. A nyilatkozat jogi jelentősége abban áll, hogy mint magánokirat igazolja, hogy a benne foglalt nyilatkozatot az I. rendű alperes megtette, és azzal szemben az I. rendű alperest terheli annak bizonyítása, hogy a nyilatkozatban foglaltak nem felelnek meg a valóságnak. E bizonyítási kötelezettségének a per során az I. rendű alperes eleget tett, mert azt maguk a felperesek sem állították, hogy a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeiknek teljes egészében eleget tettek volna, így az teljesítéssel nem szűnhetett meg. A teljesítés hiányát igazolja emellett az I. rendű alperes által a jogszabály szerint elkészített felülvizsgált elszámolás és a nyilatkozatot megelőző, illetve azt követő felszólító levelek is. Mivel a kölcsönszerződésből eredő tartozás fennáll, a felperesek zálogjog törlése iránti keresete sem lehetett alapos, és nem tekinthető szerződésszegésnek a II. rendű alperes részéről a lakás-előtakarékossági betétek I. rendű alperesnek történt átutalása sem.

Megjegyzni az ítéletábra, hogy amennyiben a perbeli szerződések érvénytelen lennének, abból sem következne, hogy az I. rendű felperesnek egyáltalán nincs tartozása, tehát a kereseti kérelem a felperesek érvénytelenségi hivatkozása alapján sem lenne teljesíthető. Ehhez képest az egyes felhozott érvénytelenségi okok vizsgálata a per eldöntése szempontjából irreleváns.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbeli engedményezési szerződések folytán a II. rendű felperes kereshetőségi joga hiányzott, ezért a keresetét eleve el kellett utasítani.

Az ítéletábra mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alpereseknél felmerült másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6)

bekezdése alapján állapította meg. A felperesek a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelesek az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az államnak megfizetni.

Budapest, 2019. június 4.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Benedek Szabolcs s.k.. Matosek Edina s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Fővárosi Ítéltábla
5.Pf.20.052/2019/11.

I.rendű felperes neve és társa felpereseknek - I.rendű alperes neve és társa alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében az ítélet kihirdetését követően a Fővárosi Ítéltábla halk tanácskozásban meghozta, a tanács elnöke nyilvánosan kihirdette az alábbi

v é g z é s t :

A Fővárosi Ítéltábla a Pf.11/I. sorszámú ítélet rendelkező részét akként javítja ki, hogy abból 480.000 forint feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére az I. és II. rendű felperesek egyenlő arányban való kötelezését mellőzi.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az felperesek a fellebbezési illetéket lerótták, ezért annak megfizetésre nem kötelezhetők. Ennek megfelelően a másodfokú ítéletet a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó a Pp. 224. § (1) bekezdése alapján kijavította.

Budapest, 2019. június 4.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül: